

Nærings- og fiskeridepartementet

11. august 2022

Forslag til endringer i leiefartøyinstruksen

Pelagisk Forening viser til Nærings- og fiskeridepartementets instruks av 8. januar 2018 om tildeling av leiefartøytillatelse, og om unntak fra kvoteutnyttelse ved havari og forlis (heretter «instruksen»).

I det følgende foreslår vi to endringer i instruksen; at andre havari som medfører at fartøyet ikke kan benyttes som *fiskefartøy* blir omfattet, samt et midlertidig tillegg på grunn av lang leveringstid på slidedeler på grunn av verdenssituasjonen.

Andre havari

Ifølge instruksen kan følgende eksempler defineres som havari som kan gi tillatelse til leiefartøy:

- *Grunnstøting*
- *Brann*
- *Havari på hovedmaskineri inklusive havari på gir*
- *Andre skader som i art og omfang kan sidestilles med grunnstøting, brann og havari på hovedmaskineri inklusive havari på gir*
- *Totalhavari på RSW-anlegg*

Instruksen sidestiller havari på RSW-anlegg med andre typer havari.

Pelagisk Forening mener at havari på utstyr som er avgjørende for fiskeoperasjonen, herunder havari på utstyr som er sentralt for å kunne fiske, få fangsten om bord, og oppbevare fangsten på en akseptabel måte, også bør inkluderes i havari som kan gi leiefartøy.

Erfaringsmessig blir ikke dette betraktet som havari i saksbehandlingen til Fiskeridirektoratet, selv om det ved en utvidet tolkning *kan* defineres under kulepunkt 4.

Havari på utstyr som er avgjørende for at fartøyet kan benyttes som *fiskefartøy* bør sidestilles med de andre eksemplene som listes opp i instruksen. De er avgjørende for at fartøyene kan benyttes som *fiskefartøy* og har ofte lignende konsekvens som et havari på for eksempel gir. Vi stiller spørsmålsteget ved hvorfor akkurat bare RSW-anlegg er omfattet

av instruksen, men ikke annet lignende utstyr som er like essensielt for driften av fartøyet som fiskefartøy. Fartøy kan i teorien benyttes selv om det er totalhavari på RSW-anlegg, men større fartøy kan ikke benyttes ved et havari på for eksempel hydraulikksystemet. Hydraulikksystemet er en integrert del av større fartøy, og opererer kraner, pumper, vinsjer osv. Fartøyet vil ikke kunne fiske, få fangsten eller redskap om bord.

Havari på annet type utstyr må selvfølgelig oppfylle samtlige av de andre kravene til et kvalifisert havari for å kunne tas i betraktning; det må ha oppstått plutselig og uventet og det må foreligge et vesentlig driftsavbrudd. Fiskeridirektoratet må kunne utøve skjønn i disse tilfellene slik de gjør i alle leiefartøysaker.

Forslaget bør etter vår vurdering kun gjelde for fartøy som ikke lett kan erstatte/bytte/låne denne type utstyr, men hvor det er en integrert del av fartøyet.

Konkret foreslår vi at det legges til et kulepunkt som lyder «totalhavari på utstyr som gjør at fartøyet kan benyttes som fiskefartøy, som ikke kan erstattes/byttes på en enkel måte».

Utfordringer pga verdenssituasjonen

Pelagisk Forening ser at det er store utfordringer med levering og produksjon av deler til større fiskefartøy. Disse fartøyene har ikke deler som er hyllevare og må derfor ofte produseres på bestilling. På grunn av etterslep av koronapandemien, Russlands krig mot Ukraina, og et økende behov for metaller til den grønne omstillingen/råvaremangel bidrar dette til betydelig lengre leveringstider på deler. Leveringstiden kan være så lang som opptil 6 måneder. Dette skaper store utfordringer for rederiene dette gjelder. Dette er ikke deler som trengs på grunn av havari, men som oppdages ved planlagt vedlikehold.

Utfordringer med lang leveringstid av deler omfattes ikke av instruksen. Dette støtter vi i en normalsituasjon. Dessverre fører dette nå til at fartøy ikke får fisket deler av kvotegrunlaget sitt. Dersom ikke delene mottas tidlig nok, må rederier i verste fall foreta en utskifting av fartøyet. Det er færre fartøy i den større flåten og det er i tillegg svært kapitalkrevende å gjøre siden man ikke har tenkt å selge et fartøy. Dette er derfor lite sannsynlig å få til i praksis.

Vi ber derfor om at det i tilfeller der det kan dokumenteres at essensielle deler til fiskefartøy har svært lang leveringstid, på grunn av de ovennevnte utfordringene, som medfører at fartøyet ikke får fisket kvotegrunlaget sitt kan gis tillatelse til bruk av leiefartøy.

Det må selvfølgelig dokumenteres ved en eventuell søknad

- om delen(e) er vesentlig,
- at fartøyet ikke kan benyttes uten delen(e),
- at rederiet har prøvd å skaffe delen(e) på raskest mulig måte og har sjekket ut flere verft/selskaper,
- at leveringstiden er vesentlig, og

- at forsinkelse av levering skyldes en eller flere av de ovennevnte årsakene.

Vi har ikke konkrete forslag til formulering eller løsning på dette. Departementet har de siste årene, og særlig under koronapandemien, vist stor evne til løsninger og ideer på ad hoc utfordringer; eksempelvis leiefartøy ved lodde på Island. Vi forutsetter derfor at departementet finner en god løsning om dere etterkommer ønsket vårt.

Dersom det trengs ytterligere informasjon, stiller vi gjerne til disposisjon.

Med hilsen

Pelagisk Forening - Pelagisk Servicekontor AS

Mariann Frantsen
daglig leder

Mia Høgi
seniorrådgiver